

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Noziedzīgos Nodarījumos Cietušie](#) > [Cietušo Tiesības \(katrā Valstī\)](#) > 1 - Manas tiesības kā noziegumā cietušajam

1 - Manas tiesības kā noziegumā cietušajam

Kādu informāciju es saņemšu no iestādes (piemēram, policijas, prokurora), kad ir noticis noziegums, bet vēl neesmu par to ziņojis?

No brīža, kad jūs pirmo reizi saskaraties ar kriminālpolicijas iestādēm vai valsts prokuratūru (*Ministério Público*), jums ir tiesības tikt informētam par to:

- kāda veida atbalsts jums ir pieejams un kas to var sniegt, piemēram, medicīniskā palīdzība, psiholoģiskais atbalsts, speciālista atbalsts un attiecīgā gadījumā pajumte;
- kā un kur iesniegt sūdzību vai ziņot par noziegumu;
- kā un ar kādiem nosacījumiem varat saņemt aizsardzību;
- kā pieteikties juridiskās palīdzības un konsultācijas saņemšanai;
- kā un ar kādiem nosacījumiem varat prasīt kompensāciju no nodarījuma izdarītāja;
- vardarbīga nozieguma vai vardarbības ģimenē gadījumā, kā un ar kādiem nosacījumiem jūs varat prasīt kompensāciju no valsts;
- kā jūs varat izmantot mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumus;
- iestāžu kontaktinformāciju, kas cietušajiem jāizmanto, lai sniegtu vai iegūtu informāciju par lietu;
- kā un ar kādiem nosacījumiem varat saņemt atlīdzību par izdevumiem, kas radušies saistībā ar dalību kriminālprocesā.

Šī informācija var atšķirties atkarībā no jūsu konkrētajām vajadzībām, personīgajiem apstākļiem un nozieguma veida, un papildu informācija var tikt sniegta citos procesa posmos.

Es nedzīvoju tajā ES valstī, kurā noziegums tika izdarīts (esmu ES vai trešās valsts pilsonis). Kā tiek aizsargātas manas tiesības?

Ja jūs dzīvojat ES valstī un esat Portugālē izdarīta nozieguma upuris, bet neesat vēl par to ziņojis, jūs varat iesniegt sūdzību savas mītnes valsts iestādēm. Jūsu mītnes valsts iestādes nekavējoties pārsūtīs sūdzību tās valsts kompetentajām iestādēm, kurā ir izdarīts noziegums.

Ja jūs dzīvojat ES valstī vai trešā valstī, jūs varat sniegt liecības, kas tiks vēlāk izmantotas, proti, liecības, ko var izmantot kā pierādījumu tiesas procesā, tādējādi jums nebūs jāatgriežas Portugālē. Tālab, ja jums tiks prasīts sniegt turpmākas liecības un jūs vairs neesat valstī, kurā noticis noziegums, jūs varēs uz klausīt pa tālruni vai ar videokonferences starpniecību no jūsu mītnes valsts.

Kādu informāciju es saņemšu, ja ziņošu par noziegumu?

Papildus iepriekš minētajai informācijai, ja jūs norādāt, ka vēlaties saņemt informāciju par visiem kriminālprocesā pieņemtajiem lēmumiem, jums ir tiesības saņemt informāciju par turpmākajiem pasākumiem saistībā ar sūdzību, tostarp par lēmumu izvirzīt apsūdzību apsūdzētajai personai vai slēgt vai uz laiku atlikt lietu, kā arī par piemērotajiem ierobežojošiem pasākumiem. Jūs esat tiesīgs saņemt informāciju arī par tiesas sēdes dienu, laiku un vietu, kā arī spriedumu.

Vai man ir tiesības uz bezmaksas mutiskās vai rakstiskās tulkošanas pakalpojumiem (sazinoties ar policiju vai citām iestādēm vai izmeklēšanas un tiesas procesa laikā)?

Jā. Ja jūs nezināt valodu un jums ir jāpiedalās procesuālajās darbībās, jums ir tiesības izmantot tulku, kas saprot portugāļu valodu un valodu, kurā jūs runājat, un ko piešķir pēc par šo procesuālo darbību atbildīgās iestādes pieprasījuma.

Tulka pakalpojumus izmanto bez maksas.

Kā iestāde nodrošina, ka es saprotu un tieku saprasts (ja esmu bērns vai man ir invaliditāte)?

Kad jums ir iedots standarta dokuments (kurā norādītas jūsu kā cietušā tiesības un pienākumi), jums tiek skaidri un saprotami paskaidrots atbilstoši jūsu individuālajām iezīmēm (kultūras, intelektuālajām utt.), kādas ir jūsu tiesības un pienākumi, norādot, piemēram, ka ir piemērojamas spēkā esošās tiesību normas par tulka iecelšanu, ja jūs nerunājat portugāļu valodā vai to nesaprotat vai ja jums ir citas sazināšanās vajadzības invaliditātes vai nespējas dēļ.

Atbalsta pakalpojumi cietušajiem

Kas sniedz atbalstu cietušajiem?

Kriminālpolicijas iestādes, valsts prokuratūra un dažādas cietušo atbalsta institūcijas.

Vai policija automātiski nodos manus datus cietušo atbalsta dienestam?

Jūs informēs par atbalsta institūcijām, kas jums būs pieejamas, lai jūs tās varētu izmantot, ja vēlēšities.

Ja jūs esat cietis no vardarbības ģimenē, jūs tiksiet informēts par tiesībām saņemt palīdzību no institūcijas, kas specializējusies atbalsta sniegšanā no vardarbības ģimenē cietušajiem. Kad esat piekritis saņemt specializētu palīdzību no atbalsta institūcijas jūsu dzīvesvietā (vai darbā, vai citā vietā), kriminālpolicijas iestādes sazināsies ar minēto institūciju.

Kā tiek aizsargāts mans privātums?

Jums tiks nodrošināts atbilstošs aizsardzības līmenis, jo īpaši saistībā ar jūsu privātās dzīves aizsardzību un drošību, ja kompetentās iestādes uzskata, ka pastāv nopietni atriebības vai atkārtotas viktimizācijas draudi, vai ja ir stingras norādes, ka var tikt traucēta jūsu privātā dzīve. Tālab tiek veikti pasākumi, lai novērstu aizdomās turētās(-o) vai apsūdzētās(-o) personas(-u) saskari ar jums vai jūsu ģimeni visur, kur jūs atrodaties tiesas procesa laikā, jo īpaši tiesas ēkā. Jums ir tiesības tikt uzklautam neformālā un privātā vidē, un uzklautāšanu var nodrošināt arī ar videokonferences starpniecību.

Vai man ir jāziņo par noziegumu, lai varētu saņemt cietušajiem paredzēto atbalstu?

Nē. Jūs varat izmantot atbalsta pakalpojumus cietušajiem neatkarīgi no tā, vai esat iesnieguši ziņojumu vai sūdzību.

Personīgā aizsardzība apdraudējuma gadījumā

Kādi aizsardzības veidi ir pieejami?

Jūsu aizsardzība un drošība tiek nodrošināta, apsūdzētajai personai piemērojot vienu vai vairākus ierobežojošus pasākumus. Ierobežojošs pasākums ir apsūdzētās personas brīvības ierobežošana, ko var piemērot kriminālprocesa gaitā, ja pastāv apsūdzētās personas aizbēgšanas risks, ar nozieguma pierādījumu savākšanu un saglabāšanu saistīts risks, apdraudējums sabiedriskai kārtībai un/vai noziedzīgas darbības turpināšanas risks.

Sniedzot liecības, piemēro īpašu liecinieku aizsardzības programmu, jo īpaši saistībā ar jūsu kā cietušā un jūsu ģimenes aizsardzību pret atriebības, iebiedēšanas aktiem vai turpmāku noziedzīgu darbību, tostarp aktiem, kas var apdraudēt jūsu dzīvību, fizisko neaizskaramību un emocionālo vai psiholoģisko labsajūtu un cieņu.

Kas var man nodrošināt aizsardzību?

Kriminālpolicijas iestādes, valsts prokuratūra un tiesa.

Vai mana lieta tiks izvērtēta, lai noskaidrotu, vai nodarījuma izdarītājs varētu mani apdraudēt arī turpmāk?

Jūsu lietu noteiktā tiesas procesa posmā vērtēs kriminālpolicijas iestādes, valsts prokuratūra vai tiesa.

Vai mana lieta tiks izvērtēta, lai noskaidrotu, vai pastāv risks, ka krimināltiesību sistēma var man nodarīt turpmāku kaitējumu (izmeklēšanas un tiesvedības laikā)?

Jā, kā jau iepriekš tika norādīts un ņemot vērā tiesvedības posmu, ja iestādes uzskata, ka pastāv nopietni draudi vai stingras norādes, ka jūsu drošība un privātā dzīve var tikt nopietni un patvaļīgi apdraudēta, jums, kā arī jūsu ģimenei vai citām jums pietuvinātām personām tiks nodrošināta atbilstoša līmeņa aizsardzība.

Kāda aizsardzība ir pieejama īpaši neaizsargātiem cietušajiem?

- Cietušos iztaujā iespējami īsā laikā un vietā, kur viņi jūtas komfortabli. Ja cietušie ir jāuzklausā vairākkārtīgi, iztaujāšanu veic viena persona, ja cietušais tā vēlas.
- Cenšas rūpīgi novērst jebkādu saskari ar apsūdzēto personu, piemēram, lai sniegtu liecības, tiks izmantoti atbilstoši tehnoloģiskie līdzekļi, jo īpaši videokonferences vai telekonferences.
- Pieņem liecības, kuras tiks vēlāk izmantotas.
- Gadījumos, kad tiek iztaujātas personas, kas cietušas no seksuālas vardarbības, ar dzimumu saistītas vardarbības vai intīmā partnera vardarbības, šo iztaujāšanu veic tāda paša dzimuma persona, kāda ir cietušajam.
- Tiesa var lemt par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē.

Es esmu nepilngadīgs. Vai man ir īpašas tiesības?

Lai arī kāds būtu pret jums izdarītais noziegums, ja esat nepilngadīga persona, jūs tiek uzskatīts par īpaši neaizsargātu cietušo.

Papildus tiesībām, kas ir piemērojamas īpaši neaizsargātiem cietušajiem, ja cietušais ir bērns, viņu vienmēr pavada arī likumīgais pārstāvis vai advokāts, ja ir interešu konflikts ar likumīgo pārstāvi. Jūs vienmēr tiksiet iztaujāts neformālā vidē un vajadzības gadījumā cietušo atbalsta darbinieka un/vai psihologa pavadībā.

Nozieguma rezultātā ir gājis bojā mans ģimenes loceklis. Kādas ir manas tiesības?

Nāves gadījumā tiesības saņemt kompensāciju tiek nodotas personām, kurām saskaņā ar civillikumu ir tiesības uz uzturēšanu, un personām, kurām bija kopdzīve ar upuri, un šīs personas arī var būt tiesīgas saņemt avansa kompensāciju no valsts.

Noziegumā ir cietis mans ģimenes loceklis. Kādas ir manas tiesības?

Cietušajam un viņa ģimenes locekļiem ir tiesības uz aizsardzību, lai nepieļautu pret viņiem vērstu atriebību, iebiedēšanu vai turpmāku noziedzīgu darbību. Sniedzot liecības, jums ir tiesības uz aizsardzību pret darbībām, kas var apdraudēt jūsu dzīvību, fizisko neaizskaramību, emocionālo un psiholoģisko labklājību un cieņu. Ja iestādes uzskata, ka pastāv nopietni draudi vai stingras norādes, ka jūsu drošība un privātā dzīve var tikt nopietni un patvaļīgi apdraudēta, jums, kā arī jūsu ģimenei vai citām jums pietuvinātām personām tiks nodrošināta atbilstoša līmeņa aizsardzība.

Vai man ir pieejami mediācijas pakalpojumi? Kādi ir nosacījumi? Vai mediācijas laikā būšu pasargāts?

Jā. Viegla vai mazāk smaga noziedzīga nodarījuma gadījumos, piemēram, draudu, neliela kaitējuma un uzbrukuma gadījumā, likumā ir paredzēts lietu risināt ar cietušā un apsūdzētās personas mediācijas starpniecību, ar nosacījumu, ka apsūdzētā persona jau ir atzinusi noziedzīgo nodarījumu.

Attiecīgi izmeklēšanas posmā valsts prokuratūra var pēc savas gribas vai pēc cietušās un apsūdzētās personas pieprasījuma nodot lietu mediācijai, informējot šīs personas par lietas nodošanu un ka ar tām sazināsies mediators.

Mediācija ir bez maksas, konfidenciāla un brīvprātīga, proti, jūs piedalāties tikai tad, ja vēlaties, un varat jebkurā laikā izstāties.

Ja jūs nevarat vienoties, kriminālprocess tiek turpināts.

Kur var iepazīties ar tiesību aktiem, kuros noteiktas manas tiesības?

Saite: https://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_main.php

■ Lapa atjaunināta: 14/08/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.